

AZ ÖNGYILKOS BETŰ

TOLNAI OTTÓ

KISVERS

farkas napja
köszöntjük a névnapjukat ünneplő farkasokat
(az éj leple alatt lemészároljuk őket)
bárányok

AZ ÖNGYILKOS BETŰ

bal kezével tarkóját illeti
és csak aztán dől a fehér falnak
kis hanyag rajz
jó hogy még akadt ceruzacsonk
lap
jobb keze már arcmagasságban
gyűrűsujján cukorspárga bog
ismét egy elrontott masni
és a piszkos spárga végén
nevének mivel árnyékát
a falon alulírni készült
nevének középső betűje csüng
(d)
azt himbálja
azt fixálja egész nap
istenem
ismét egy elrontott masni
pedig hányszor megfogadta

még masnit se
legfeljebb kislányok
angyalok hajába (nyakára)
azt himbálja
azt fixálja egész nap
segítene
gombostűre tűzött bogáron
bontaná a bogot de csak kisujján igazít
akárha kávécsészét emelne
estére injekciót (desztillált vizet) kap
és nagy tiszta síkban alszik mint a tej
hajnalban éppen csak lelép a vaságyról
bal kezével finoman tarkóját illeti
vállával a maszatos falnak dől
és a gyűrűsujjára bogozott spárga végén
ismét az öngyilkos betűt fixálja estélig

FÉLREBESZÉL

a háború meg hát a börtön után apám
sok mesterséggel próbálkozott
rövid ideig például éjjeliszekrény-
zárakat stencilizett a félkezű csápek
bácsival a körös-part kutyaszorítójában
suta kisgyerek
szerettem gyönyörködni az idős mester
nem létező kezének ügyességében
ahogy vállcsonkjával pörgeti a satut
de most hogy hallom ő a csápek bácsi
lépked fel asztmásan szuszogva
manzárdom fehér lajtorjáján
most hogy apám vállalkozásai közül
épp ez az éjjeliszekrényzár-korszak
jut eszembe nem a félkezű csápek bácsi
műhelye mutatkozik
hanem egy kis kút ott előtte
az a vékonyan csorgó artézi kút
aminek szemben az ásott
meg zubogó vályús kutak édes

a gyógyforrás lágy kénes ízével
 vasíze volt
 csápek bácsi kis vasízú kútja
 csak az a vékonyan csorgó vasízú víz
 letérdelek kizárom éjjeliszekrényemet
 bedugom fejem a vékonyan csorgó
 vasízú víz alá
 szinte ugatva harapom
 lám csápek bácsi eljött
 hogy még utoljára megitasson
 szinte ugatva harapom a vasízú vizet
 majd kétszer is rázárom a szekrényt
 és a csillogó kulcsot
 egykor magam ráspolyoztam
 csápek bácsi nem létező tenyerébe helyezem
 hallom ahogy asztmásan szuszogva
 aláéreszkedik a fehér lajtorján
 hallom ahogy mondja
 félrebeszél
 félrebeszél vizet kért nem létező tenyeremből
 megitattam

A 60 ÉVES TAKÁCS IMRÉNEK

mint zsíros kis zakót
 ceruzacsonkokkal fazonzsebében
 viseled az elviselhetetlent
 simid a hús lefoszlott
 csonton táncolsz
 partner nélkül kopogsz
 a semmi parkettjén
 s a nagy magyar zenészek megnyesett
 wolframsörényéhez hasonlatosan
 izzik hajad dús töviskoszorúja
 imre
 nyugodtan csúfolhatnának immár
 akár INRI-nek is

A MOZSÁR SÚLYOS MONOTON VASÁVAL

hazaérve hollandiából
milyen hévvel vertük ki a falat
raktuk be az üvegfalnyi ablakot
hadd lásson minket az úr (klorofill és azúr)
a szó szoros értelmében hadd lásson mindent
s most hát most lát
rám akarja törni az üvegtáblákat
meg akar kövezni
ahogy az első nekicsapódott
azt hittem macskakőnyi égi drágakő
hangjának nesztét is hallani véltem
nesze mondta sziszegve
és én láthatatlan testére tapadtam pneumatikusan
mint veszett kutyát (macskát) akár agyonverni
egyszer én is vertem (köveztem) agyon egyet
itt habzott napokig a virág utcában
nem várom meg hogy rám törje
én ugrok be az ablakba
máris érzem ahogy felhasogatja testem az üveg
mindig is csodáltam a vértanúk testén
a lány ólomkontúrok szabályos összevisszaságát
én ugrok be hadd lásson egy pillanatra bár
a trágyadombról a libák kék lettlány-szeme
dőlő katedrálisablakba öntve felizzani
átugrok s mint gyerekkoromban ha földbe szúrt
neoncsövekkel kardoztunk a nefelejcsen
rárohanok hadd lássuk mire megyünk ketten
e jégmozsárban
én kanülnyi jégvesszővel csapkodva a kamillát
mennyit pároltam borogattam vele vakuló szemem
én kanülnyi jégvesszővel csapkodva kankalint
ő meg kezében a mozsár súlyos monoton vasával

LASSAN MAJD LEDŐL

a virágárosok egykori utcájában élek
 de már nem dübörögnek babarózsával teli
 fekete babakocsik a piacra
 mondd neked is
 fekete babakocsid volt mint a tank
 elvadult a sarki villa kertje
 még volt egy sáv nárcisz
 de valaki (őrült narcissus) beugrott
 s a holdvilágnál mind learatta
 látod azért még tudják
 merre is van a virág utca
 teljesen elvadult tele pipaccsal
 valójában sosem volt ilyen szép
 lassan majd ledől a kerítés is
 és a piros kifröccsen a vakvágány
 lapulepedőkkel leplezett apródög-
 temetőjére és búzavirág is nő itt-
 ott mint egy-egy nyitott szem
 amit még nem takartak le aprópénzzel

A SPÁRGASÍPOK TITKA

fiam megvette az új tankönyveket
 egész vagyon
 kék papirosba csomagolja őket a család
 holnap még felszedjük a garázs mögött
 a heliantus tuberosust (a csicsókát)
 legalább lesz mit vinnem uzsonnára mondja
 nem szédülök el az éhségtől a matekórán
 közben ravasz csellel kitépem a lapot
 hol verseimről értekeznek az egyik tankönyv
 egykor olyan verseket szerettem volna írni
 amelyek sosem is kerülhetnek tankönyvekbe
 azt hittem olyan költő leszek
 annyira szabálytalan
 annyira csicsókaforma (heliantus tuberosus)
 akinek sosem is ejthetik ki a nevét az iskolában

afféle átkozott költő
a szomszédasszony azt mondja csomagolás közben
mert ő is csomagolja a tankönyveket
hosszú idő után ismét látott édesgyökeret a piacon
szavaira hirtelen földbe gyökerezik a lábam
érzem ahogy belefúródik a földbe
a két hatalmas keserűgyökér
azt mondja szabadkán van egy idős férfi
aki spárgával (nyúlárnyékkal) is foglalkozik
meg kellene látogatni
tanácsokkal látni el e liliumféléket illetően
hiszen én tán csak egyedül én
ki előbb karfiollá (torz virággá) tudtam lenni
sejtem a spárgasípok titkát

HOLAN FIRKAFALAI

varga imrével beszélgetünk a rádió klubjában
kicsereljük könyveinket nekem adja finom filcét
tóth laci felől kérdezem tükön ül mondja
felhívom figyelmét a petróci bohušra
s lassan természetesen holanra terelődik a szó
mondom sokkal jobb költő mint char
a kis nyelvnek nagyobb a tehetsége
legalábbis a félelmet illetően
mondja egyszer prágában arrafelé keveredett
hol a vár alatt holan háza volt
de nem találta otthon
holan nem volt a házban hol lányával élt
hol már végképp körülzárták a falak
minden második verse a falat énekelte
karistolva
holan nem volt a zárkává szűkült labirintusban
a sörhab semmis robbanásait bámulva
nem hűdötten
valami kataleptikus (tetszhalott) gyönyörben
az egyik kiskocsmában üldögélhetett éppen

PALO BOHUŠ

szegeden tanult (akkor még szabónak hívták)
 kanazirrel a szerb tudományos akadémia mai elnökével
 szent-györgyinél
 majd pozsonyban a komenskýn szerez oklevelet
 de mivel 48 után vagyunk épp
 azon nyomban börtönbe dugják
 maga is tüdővészesen a hírhedt várbörtön
 leopoldovo orvosa
 egy cellában él a gulagról érkező
 gróf eszterházyval
 akit szolzensenyicin is említ az első körben
 (potopov meséli a regényben hogy amikor a ljubljankában
 együtt volt gróf eszterházyval páros napokon ő
 páratlan napokon pedig a gróf ürtette a küblit
 oroszul tanította a grófot
 és születésnapján megajándékozta három
 kenyérben talált gombbal
 a gróf szerint még a habsburgoktól sem kapott
 ilyen nagy ajándékot mint ez a három gomb)
 a kis termetű törékeny jugoszláviai szlovák költő
 juraj tušiak temetésén a koporsó után lépegetve
 a szemerkélő esőben petróc hupikék utcáin
 bohuš ismét petőfi-élményéről mesélt nekem
 és arról hogy ján kollár a pesti pap
 a szlovák nemzeti mozgalom kiemelkedő alakja keresztelte
 én meg azt a jelenetet meséltem el neki
 amikor petőfi a pilvaxban
 egy pikulát áruló kisfiúval elegyedik párbeszédbe
 a jelenlevők nem kis csodálkozására
 szlovákul
 hát igen azonkívül hogy minden idők egyik legnagyobb
 magyar költője volt állapítottuk meg halkán
 a szemerkélő esőben petróc hupikék utcáiról
 lassan bekanyarodva a németesen takaros temetőbe
 ez a gúnárnyakú szerb kamasz perfekt szlovák is volt
 kevés verset írok monda
Félek a muzsikától . . .
A zene: megaranyozott idő . . .

inkább fát körtét hársat diót faragok
naponta kibiciklizek a határba
nemcsak életvitelében költészetében is
megmaradt szent-györgyi-tanítványnak

*A természet lényegében bizonyosan sokkal egyszerűbb,
mint ahogy számunkra látszik. Előttünk úgy jelenik meg,
mint egy rejtjelezett levél, amelyhez nincs rejtjelkulcsunk.
Amilyen mértékben módszereink megfelelőbbekké, kevésbé
nehézkessé válnak, és megfejthetjük a természet kódját,
a dolgoknak nemcsak világosabbakká, de sokkal egyszerűbbekké is kell válniuk.*

